

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Episcopo Et Capitulo Cardicensibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

precibus causam tuam, in tuæ famæ ac salutis dispendium affligendo. Ecce enim, sicut multorum relatione didicimus, fratres Camaldulenses, qui sæculi vanitatibus abdicatis, mortificaverunt cum vitis & concupiscentiis membra sua, crucifigentes sibi mundum cum Apostolo & se mundo, multipliciter opprimens & affligens, nuper fecisti juxta ipsorum eremum quandam viam, per quam non solum armatos, sed etiam histriones cum mulierculis ire facis, cum accessus terminorum suorum mulieribus ab antiquo fuerit interdictus. Nuper quoque quosdam boves ipsorum eidem fecisti violenter auferri, nec eos, donec à quibusdam conversis eorum quandam quantitatem bladi recepisti pro illis, redere voluisti, his & aliis modis eorum quietem per te ac tuos adeo inquietans ut, nisi aliter provideatur eidem, sui ordinis instituta nequeant observare. Volentes igitur & eorum tranquillitati & tuæ saluti pariter providere, nobilitatem tuam monemus, rogamus, & exhortamur in Domino, in remissionem tibi peccaminum injungentes quatenus brevitatem considerans vitæ tuæ, quæ cum jam senilem perveneris ad ætatem, omne autem quod antiquatur & senescit prope interitum esse constet, proculdubio longa esse non potest, recogites in amaritudine annos tuos, & attendens quod ex universis quæ habere videris sola tua opera te sequentur, quæ si bona fuerint, ad æterna gaudia te perducent, si verò mala, perpetuam te pertrahent ad gehennam, tui tandem incipias misereri, & satisfacere studens Domino de commissis, ab ecclesiasticorum virorum & specialiter dictorum Camaldulensium molestatione de cetero conquiescas; ne fortè præoccupatus subito die mortis, penitentia spatium quæras, nec valeas invenire. Alioquin, cum pater filium quem diligit corrigat & castiget, nos specialiter ob salutem tuam, quam sollicitudine paterna zelamur, venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Pisano & Episcopo Florentino & dilecto filio electo Aretino nostris damus litteras in mandatis ut tam super prædicta viam quam aliis te ab eorundem Camaldulensium vexatione cessare per censuram ecclesiasticam appellatione remota prævia ratione compellant. Datum Signæ xxi. Kal. Octobris, pontificatus nostri anno sextodecimo.

Illis scriptum est super hoc, verbis compenter mutatis.

Tom. II.

EPISCOPO ET CAPITULO
Cardicenses.

Cum à nobis petitur quod justum est usque perducatur effectum. Sanè obviata nobis ex parte vestra petitio continebat quòd cum causam quæ inter vos ex parte una & fratres domus Hierosolymitani hospitalis de Phitalea ex altera super castro Cardicensi, casualibus & rebus aliis vertebatur, venerabilibus fratribus nostris Thessalonicensi & Philippenfi Archiepiscopi & Episcopo Sidoniensi duxerimus committendam, tandem mediante præfato Archiepiscopo Philippenfi, cui vicem suam supradicti conjudices sui, qui negotio interesse non poterant, commiserunt, inter vos & prædictos Hospitalarios utrinque præstito juramento amicabile compositione intervenit, quam vos & pars altera per proprias litteras postulastis apostolico munimine roborari. Eapropter vestris justis postulationibus grato concurrentes assensu, compositionem ipsam, sicut sine pravitate providè facta est, & ab utraque parte sponte recepta, & juramento firmata, ut in litteris inde confectis supradicti Archiepiscopi Philippenfis sigillo munitis, quarum tenorem de verbo ad verbum præsentibus justissimis litteris annotari, plenius continetur, auctoritate apostolica confirmamus & præsentis scripti patrocinio communimus. Tenor autem litterarum ipsarum talis existit. GUILLELMVS Dei gratia Philippenfis Archiepiscopus universis Christi fidelibus ad quos præfens scriptum advenerit salutem in vero salutari. Cum causam inter venerabilem fratrem nostrum Bartholomæum Cardicensem Episcopum & fratres Hospitalis sancti Iohannis Hierosolymitani vertentem nobis & venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Thessalonicensi & Sidoniensi Episcopo Papa commississet, & cum ipsi tum valetudine corporis, tum negotiorum frequentia impediti, ad hæc exequenda personaliter venire non possent, nobis mandarunt ut dictam causam effectui mandaremus. Quod cum facturi Armiro venissemus, de communi assensu & voluntate utraque pars nostro sicut judicis delegati se dedit mandato, ut quicquid super controversia inter ipsos habita statueremus, ratum haberent & firmum. Recepta igitur ab utraque parte juratoria cautione nostro stare mandato, audita que simul & diligentius veritate discussa, tam per idoneos & legitimos testes in præ-

Epist. 115. Confirmat quandam compositionem.

Vide lib. 11. epist. 151 lib. 11. epist. 101. 113. 110 & lib. 15. epist. 69. 71. 80.

IIiii ij

„ sentia nostra juratos quam etiam per pri-
 „ vilegium Constantini quondam cognati
 „ Alexij Imperatoris concessum Ecclesie
 „ Cardicensi perpendimus casalia de quibus
 „ questio erat ad eandem Ecclesiam perti-
 „ nere. Pro quo mandamus ut Ecclesia Car-
 „ dicensis teneat, habeat, & proprietatio
 „ jure possideat casalia septem cum suis per-
 „ tinentiis, scilicet Toliassiki, Iajadinami,
 „ Toalopocori, Olongos, Icanapiza, Icon-
 „ zobi, Stenes, duoque molendina integra,
 „ & tria inaedificata in loco qui dicitur Sup-
 „ petusu, cum fructibus exinde duobus annis
 „ perceptis. Super ducentis marchis argen-
 „ ti olim in compromisso statuti & nomine
 „ pœnæ solvendis, necnon & expensis factis
 „ cum dictus Episcopus Romam accessit,
 „ quas Dominus Papa mandaverat nobis ut
 „ dicto Episcopo solvi faceremus, taliter du-
 „ ximus statuendum. Episcopus enim ante-
 „ fatus & Ecclesia Cardicensis percipiant,
 „ teneant, & habeant proventus fori Armi-
 „ ronensis per sex annos; ita tamen quod si
 „ dicti fratres Episcopo & Ecclesie per
 „ quemlibet annum solverint quatuor libras
 „ hyperperorum, dum idem Episcopus de-
 „ bet tenere proventus, sic quod simul &
 „ una vice solvant, pro residuis annis per-
 „ cipiant fructus fori præfati. Frumentum
 „ verò, vinum, hyperperi, & quicquid de
 „ bonis Ecclesie dictæ præfati & præterito
 „ anno sæpediti fratres perceperunt, jube-
 „ mus præfato Episcopo reddi, sic tamen
 „ ut in præfentiarum restituant quinque ve-
 „ getes vini, quartam partem triginta septem
 „ modiorum frumenti & dimidij, centum
 „ quinquaginta tres modiorum hordei, cice-
 „ rum quatuordecim, nucum quatuor, hinc
 „ ad Martium, tres alias residuas partes per
 „ totum mensem Augusti ad magnum mo-
 „ dium mensuratas exsolvant. Quia verò con-
 „ stitit nobis quod Hospitalarij habebant
 „ septem homines Ecclesie Cardicensis, sci-
 „ licet Papam Leonem, Iohannem Fot, La-
 „ viotissam & filium ejus, Parasque, Pifa-
 „ num, Erinium, Nileiforum, jubemus il-
 „ los à dictis fratribus Episcopo restitui. Præ-
 „ terea omnes abbatias & papates in reni-
 „ mento Hospitalis constitutas & existentes,
 „ dum tamen sint infra fines episcopatus
 „ Cardicensis, præcipimus reddi. Præsertim
 „ enim quandam abbatiam in Armiro quæ
 „ Valestinum dicitur, quam Dominus Papa
 „ eidem Episcopo duxit concedendam, man-
 „ damus Episcopum præfatum habere, &
 „ quicquid Dominus Papa ipsi adjudicavit
 „ Episcopo vel concessit, eidem duximus
 „ auctoritate qua fungimur confirmandum.

Litteras Domini Papæ nobis & conjudici-
 bus nostris transmissas, necnon & litteras
 imperiales domino Galterio Camerario de-
 legatas præcipimus sæpeditis fratribus red-
 di; ita ut ipsi fratres Dominum Papam & Im-
 peratorem precetur quod hanc pacem &
 compositionem custodiât, suarumque robo-
 re maniant litterarum. Idem etiam fratres
 omnes Barones regionis precabuntur quod
 hanc custodiant pacem, ut si qua partium
 hoc non observavit, contra eam existerent
 observanti parti faventes. Ut autem quod
 mandavimus majoris firmitatis robur assu-
 mat, magister Nicolaus tam pro Episcopo
 quam pro se, magister Gregorius Signi-
 nus & Iohannes Clericus Canonici Cardi-
 censes juraverunt tactis sacrosanctis evan-
 gelis hanc pacem, compositionem, con-
 ventionem, seu mandatum observare, &
 contra nullo tempore venire; & promisit
 Episcopus ab omnibus Canonicis Cardi-
 censibus hoc juramentum præstari. Quod
 similiter frater Stephanus Præceptor, fra-
 tres Petrus & Oddo juraverunt observare;
 & promisit idem Stephanus sacramentum
 istud à cunctis fratribus exhiberi. Nos ve-
 rò ad majorem hujus rei firmitatem haben-
 dam jubemus tam sigillo nostro quam si-
 gillo venerabilis fratris nostri Theſſaloni-
 censis Archiepiscopi, & hoc utriusque par-
 tis voluntate, præfens scriptum communi-
 ri. Omnia quidem prædicta jubemus esse
 rata, salva utrique parti agendi potestate,
 si qua sunt inter ipsos agenda, exceptis jis
 quæ pagina præfati notantur. Nos Bar-
 tholomæus Cardicensis Episcopus unâ cum
 Capitulo ejusdem Ecclesie huic paci vel
 conventioni assentimus, ratamque & fir-
 mam semper habere promittimus; & præ-
 terea tam apostolicæ clementiæ quam im-
 peratoriæ supplicamus majestati ut hanc
 pacem custodire suarumque munimine lit-
 terarum roborare dignentur. Barones in-
 super eodem modo præcamur, scilicet Do-
 minos Conum Seneschallum, Gaufridum
 de Villa Arduini Mareſchallum, Milonem
 de Brabant, & omnes alios Barones, quod
 hanc custodiant pacem, suoque roborent
 sigillo, & parti observanti hanc pacem fa-
 ventes contra non observantem existant.
 Nos frater Stephanus Præceptor domus
 de Phitalea & aliarum domorum Hospita-
 lis sancti Iohannis Hierosolymitani in Ro-
 mania, unâ cum fratribus nostris huic paci
 vel conventioni assentimus, ratamque &
 firmam semper habere promittimus; & præ-
 terea tam apostolicæ clementiæ quam im-
 peratoriæ supplicamus majestati quod

» hanc pacem custodire & suarum munimine
 » litterarum roborare dignentur. Barones in-
 » super eodem modo precamur, scilicet Do-
 » minos Conum Seneschalcum, Gaufridum
 » de Villa-Harduini Mareschalcum, Milo-
 » nem de Brabant, & omnes alios Barones,
 » quòd hanc custodiant pacem, suoque ro-
 » borent sigillo, & parti observanti hanc
 » pacem faventes contra non observan-
 » tem existant. Datum & recitatum apud
 » Armiro in præsentia Domini Gualterij Ca-
 » merarij, Nicolai Rugulufu, Theobaldi,
 » Yvonis, Thomæ, & multorum aliorum,
 » anno Domini millesimo ducentesimo xii.
 » anno xv. pontificatus Domini Innocentij
 » Papæ I II. mense Decembri, die undeci-
 » ma.] Nulli ergo omnino hominum liceat
 hanc paginam nostræ confirmationis in-
 fringere vel ei ausu temerario contraire. Si
 quis autem &c. usque incursum. Datum
 Signæ v. Kal. Octobr. pontificatus nostri
 anno sextodecimo.

EPISCOPO NARNIENSI.

Epist. 116.
 Eisdem serè
 argumenti cù
 epistola 94.

Cum excommunicatorum communio
 sit aliis interdicta, ipsi officia publi-
 ca exercere non debent. Quocirca fraterni-
 tati tuæ per apostolica scripta mandamus
 quatenus constitutiones & sententias Nar-
 niensium iudicum, quos sententia excom-
 municationis involvit, tam promulgatas
 quam promulgandas in posterum auctori-
 tate nostra decernas irritas & inanes. Pro-
 hibemus etiam ne quis extraneus in elusio-
 nem mandati nostri apud Narniam offi-
 cium iudicis exercere præsumat. Porrò
 quia fraus & dolus cuiquam patrocinari
 non debet, constitutiones & sententias ta-
 lium inanes & irritas decerni mandamus.
 Tu denique, frater Episcopo, super te ipso
 &c. Datum Signæ vi. Non. Octobris,
 pontificatus nostri anno decimosexto.

PATRIARCHÆ GRADENSI.

Epist. 117.
 Commendat
 Marchionem
 Estensem.
 Vide Signinum
 lib. 16. de regna
 Ital. ad an. 113.

Redebamus hætenus quòd Paduani
 cives nobis & apostolicæ sedi desiderarent
 reverentiam majorè impendere quam
 exhibere probentur, cum, sicut accepimus,
 dilectum filium nobilem virum Marchionem
 Estensem nobis & Ecclesiæ Romanæ devotum
 contra iustitiam vehementer impugnet, cuius
 pater & ipse pro Ecclesiæ defensione se
 laboribus & periculis multis exponere mi-
 nimè dubitarunt. Porrò si Paduani præ-
 dicti aliquid contra præfatum Marchionem
 habebant, poterant saltem in hoc apostolicæ
 sedi deferre quòd illud in nostram notitiam
 deduxissent, ut

nos eis satisfieri faceremus, antequam
 contra eum, quem pro certo sciebant nos,
 quasi specialiter nostrum, carum & accep-
 tum habere, cum Ecilino & aliis excom-
 municatis procederent nobis penitus in-
 consultis & quasi omnino contemptis. Quo-
 circa fraternitati vestræ per apostolica
 scripta mandamus quatenus Paduanos eos-
 dem ut à memorati Marchionis impugna-
 tione desistant diligenter moneas & indu-
 cas, eis ex parte nostra firmiter repromit-
 tens quòd nos ipsis faciemus satisfactio-
 nem impendi, cum nobis ostenderit se
 contra eum aliquam justam causam habe-
 re. Alioquin, ne Marchionem ipsum pro
 derelicto videamur habere, qui post Deum
 non habet alium ad quem pro iustitia con-
 sequenda in hac tempestate recurrat, ru-
 cognita veritate Paduanos prædictos ab in-
 iusta ipsius impugnatione per censuram ec-
 clesiasticam appellatione remota compes-
 cas. Datum Signæ vi. Non. Octob. pon-
 tificatus nostri anno sextodecimo.

ARCHIEPISCOPO LYNDENSI
 apostolicæ sedis Legato.

Quia circa minima & maxima fre-
 quenter humanus deficit intellectus, pru-
 dentis est querere ubi scrupulus dubi-
 tationis occurrit. Sane postulasti per se-
 dem apostolicam edoceri si Presbyteri suc-
 cessivè * duas concubinas habentes, biga-
 mi censeantur, ut cum eis, tamquam cum
 irregularibus, quoad executionem sui offi-
 cij nequeas dispensare, & si Presbytero-
 rum filij sint indifferenter ad sacros ordines
 promovendi, & utrum sacerdotes Suethiæ
 in publicis debeas tolerare conjugis, qui
 super hoc se asserunt cuiusdam summi Pon-
 tificis privilegio communitos. Ad quæ sic
 duximus respondendum, quòd cum sacer-
 dotes prædicti, sive uno sive diversis tem-
 poribus, plures habuerint concubinas, ir-
 regularitatem non incurerint bigamiæ,
 cum eis, tamquam simplici fornicatione
 notatis, quoad executionem sacerdotalis
 officij poteris dispensare, si vivere curave-
 rint continenter. De Presbyterorum verò
 filiis tam ex decreto Urbani Papæ secun-
 di quam ex Concilio colligitur Pictaven-
 si quòd ad sacros non sunt ordines promo-
 vendi, nisi aut in cœnobiis aut in canonica
 regulari religiose fuerint conversati. De
 Presbyteris autem Suethiæ non possumus
 dare responsum, nisi viderimus privile-
 gium quod prætendant. Quæsisisti præte-
 rea utrum in canonem incidant laici sen-
 tentiæ promulgatæ qui sacerdotes aut alios

Epist. 118.
 Respondet ad
 eius consulta.
 Cap. Quia cir-
 ca. De bigamis.

* In quart. coll.
 plures

Cap. Presbyte-
 tor. Dist. 16.
 Cap. Vt filij.
 De filij Prude.

Cap. Quæsi-
 sti. De sent. ex-
 com. in 4. coll. 11

